

УДК 336.7

Скопова О.С.

аспірант кафедри фінансів

Сумського національного аграрного університету

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ФОНДІВ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто основні аспекти формування екологічних фондів в Україні із залученням венчурного фінансування. Автором вивчено практику функціонування державних екологічних фондів. Проаналізовано частку інвестиційного та венчурного капіталу в інвестиціях, спрямованих у сферу охорони навколишнього природного середовища, у розвинених європейських країнах та Україні. Досліджено зарубіжний досвід формування та використання коштів екологічних фондів.

Ключові слова: екологічна політика, джерела фінансування відтворення природних ресурсів, державні екологічні фонди, венчурне фінансування, Державна цільова екологічна програма.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены основные аспекты формирования экологических фондов в Украине с использованием венчурного финансирования. Автором изучена практика функционирования государственных экологических фондов. Проанализирована доля инвестиционного и венчурного капитала в инвестициях, направленных в сферу охраны окружающей природной среды, в развитых европейских странах и Украине. Исследован зарубежный опыт формирования и использования средств экологических фондов.

Ключевые слова: экологическая политика, источники финансирования воспроизводства природных ресурсов, государственные экологические фонды, венчурное финансирование, Государственная целевая экологическая программа.

ANNOTATION

The article considers the main aspects of the formation of environmental funds in Ukraine with the use of venture financing. The author studies the practice of functioning of state environmental funds. The analysis of the share of investment and venture capital in investments aimed at the environmental protection in developed European countries and Ukraine. The foreign experience of formation and use of funds of environmental funds has been researched.

Key words: environmental policy, sources of funding for the reproduction of natural resources, state environmental funds, venture financing, state target environmental program.

Постановка проблеми. Ефективність політики в екологічній сфері має пряму залежність від обсягів та ефективності фінансування відтворення природних ресурсів, про що свідчить зарубіжний досвід. Для покращення екологічної ситуації в Україні загалом та в Сумському регіоні зокрема необхідно збільшити суму інвестицій та поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища практично у 12 разів [1]. Причому часовий крок впливу становить 2 роки.

Досвід таких європейських країн, як Польща та Румунія, свідчить про те, що загальні обсяги фінансування на охорону природного середовища перед вступом цих країн до ЄС становили 22 млрд. і 32,5 млрд. євро відповідно. Для України ця сума може приблизно становити 2–3% ВВП щорічно. В результаті систематичного недоотримання фінансування на охорону навколишнього природного середовища на дер-

жавному рівні через недостатність бюджетних коштів питання пошуку альтернативних джерел фінансування набуває нової актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням аспектів формування та функціонування екологічних фондів приділяють велику увагу такі вітчизняні учені, як, зокрема, С.В. Данилко, А.Є. Кернична, В.М. Колмакова, М.О. Коніна, Т.Г. Любова, М.П. Маслов, О.В. Новицька, К.О. Тузова, Є.В. Хлобистов.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас з урахуванням досягнень фундаментальних і прикладних досліджень недостатньо уваги приділяється саме формуванню екологічних фондів з використанням венчурного фінансування в Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є вивчення науково-практичних аспектів формування екологічних фондів із застосуванням венчурного фінансування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до чинних нормативно-правових актів в Україні основними джерелами фінансування відтворення природних ресурсів та природоохоронних заходів є:

- загальний фонд державного та місцевих бюджетів;
- фонди охорони навколишнього середовища (державні екологічні фонди);
- вільні кошти суб'єктів господарювання;
- міжнародна допомога [2].

Найбільш дієвими з економічних інструментів, що спрямовані на ефективне та раціональне природокористування, виступають екологічні фонди. Це фінансові установи, в яких акумулюються кошти з метою подальшого їх використання на відтворення природних ресурсів. Їх формування обумовлено скороченням витрат на природоохоронні заходи з бюджетів різних рівнів та погіршенням екологічної ситуації через систематичний антропогенний вплив. Сьогодні в Україні функціонують такі цільові державні екологічні фонди (рис. 1).

Нормативно-правовою базою для формування та використання коштів екологічних фондів в Україні є Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. Відповідно до аналізу статистичних та адміністративних даних основними джерелами наповнення цих фондів є:

- збір за забруднення навколишнього природного середовища як головне джерело надходжень фонду;

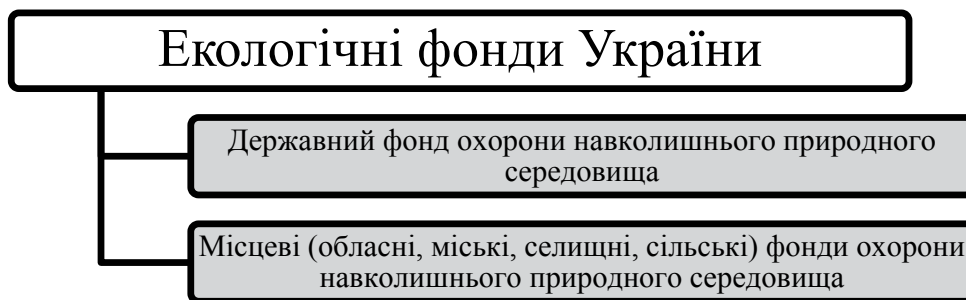

Рис. 1 Спеціальні цільові екологічні фонди України

Рис. 2. Структура управління обласного фонду охорони навколишнього природного середовища

– частина коштів, що стягуються за порушення правил і норм охорони навколишнього природного середовища та за шкоду, що заподіяна порушенням цього закону в результаті господарської та інших видів діяльності;
 – добровільні внески підприємств, установ, організацій та громадян.

Недосконалою сьогодні є наявна структура управління обласним фондом охорони навколишнього природного середовища (рис. 2). Основним

недоліком виступає дублювання повноважень обласної ради та відповідних департаментів місцевої адміністрації, через що відбувається сповільнення виконання наявного проектного циклу фінансування екологічних проектів. Також недоліком є відсутність спеціального органу для координації діяльності вищезазначених органів та аудит діяльності фонду. Зокрема, за ефективністю накопичення та використання грошових коштів, які надходять до цього фонду.

Зрозуміло, що для покращення акумулювання коштів місцевих екологічних фондів та зростання ефективності їх розподілу й використання необхідною є децентралізація екологічної політики, зокрема в частині розподілу екологічних платежів до фондів різних рівнів. Та відповідно до норм Бюджетного кодексу України найближчим часом спостерігається тенденція до фінансово-бюджетної централізації. Отже, виникають певні правові розбіжності, оскільки нова редакція Бюджетного кодексу України впроваджувалася з метою підвищення ступеня децентралізації місцевих бюджетів. Але в розподілі екологічних платежів присутня тенденція доцентралізму, який не надає місцевим органам самоврядування достатню фінансову базу для виконання запланованих масштабних програм та проектів відтворення природних ресурсів регіонального значення [3].

Тому одним з альтернативних джерел фінансового забезпечення регіональної політики в сфері екології в умовах децентралізації можуть стати позабюджетні екологічні фонди. Необхідно зазначити, що інституційна підтримка роботи екологічних фондів у системі державної політики не відповідає сучасній економічній ситуації і потребує обов'язкового реформування.

Зарубіжний досвід свідчить про те, що екологічні фонди є вагомим доповненням до бюджетного фінансування природоохоронних заходів. Наприклад, в економічно розвинених країнах, таких як США, Нідерланди, Франція, та менш розвинених, таких як Чехія, Угорщина, Російська Федерація, Польща, Болгарія, Словаччина, Естонія, присутні екологічні фонди різного характеру та діапазону. Та при цьому основною їх відмінністю від подібних українських фондів є незалежність від державного бюджету та юридичний статус [4].

Наприклад, Народний Фонд Охорони Середовища та Водної Економіки у рамках програми LIFE, яка є єдиним фінансовим джерелом Європейського Союзу. Його кошти використовуються для співфінансування проектів у галузі охорони навколишнього середовища та клімату. Протягом 20 років функціонування програми з боку Європейської комісії фінансування отримали приблизно 4 180 проектів з Європи, зокрема 69 з Польщі. Сьогодні LIFE-program, що є програмою дій стосовно фінансування проблем оточуючого середовища та клімату терміном з 2014 по 2020 рр., є продовженням фінансового ресурсу LIFE+, функціонуючого у 2007–2013 рр. [5].

Сьогодні в Україні присутні всі інституційні умови для формування приватних екологічних фондів на територіальному рівні. Серед безперечних переваг цих фондів є те, що вони:

- як державні організації безпосередньо представляють громаду;
- не мають обмежень у фінансуванні;
- володіють необхідною фінансовою мобільністю та гнучкістю.

Приватні екологічні фонди керуються лише власним статутом, оскільки вільні від корпоративних зобов'язань. З метою сприятливого екологічного майбутнього в нашій країні будуть створюватися подібні приватні фонди на рівні територіальних громад для вирішення конкретних проблем у сфері екології.

Фінансування з позабюджетних екологічних фондів здійснюється відповідно до Державних цільових екологічних програм, які є комплексною системою взаємопов'язаних проектів і заходів, спрямованих на вирішення природоохоронних питань, пов'язаних з екологічною безпекою країни, а також передбачає такі структурні складові, як пріоритети в галузі охорони навколишнього природного середовища та законодавчі ініціативи, зміцнення ресурсного потенціалу, наукові дослідження та дослідно-конструкторські розробки, а також природоохоронні інвестиції. Відповідно, рівень їх фінансового забезпечення значною мірою впливає як на реалізацію екологічної політики, так і на якість навколишнього природного середовища в Україні.

Закон України «Про Державні цільові програми» визначає, що виконання державної цільової програми здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, а також інших джерел, передбачених законом.

Отже, проаналізуємо Державні цільові екологічні програми за джерелами їх фінансування у 2011–2016 рр. (табл. 1).

Цей аналіз підтверджує наше припущення про те, що основною причиною низької результативності Державних цільових екологічних програм є їх систематичне недоотримання фінансування.

Отже, пошук альтернативних джерел є необхідним і повинен сфокусуватися перш за все на розширенні екологічної податкової бази, зростанні штрафів за порушення норм екологічного законодавства, підвищенні ефективності управління в сфері охорони навколишнього природного середовища в Україні, сталому та венчурному фінансуванні, кредитуванні сфери відтворення природних ресурсів екологічними банками.

Зупинимось більш детально на питанні венчурного фінансування.

Венчурний капітал є одним з найдавніших видів капіталу. Він з'явився з того моменту, коли людина, у якої виникла новаторська підприємницька ідея, звернулася до своїх родичів чи друзів із проханням вкласти в її справу певну суму грошей, запропонувавши за це частину прибутків у майбутньому. Жартома американці кажуть, що «джерелами інвестицій у новий бізнес можуть бути три «f»: «family» (сім'я), «friends» (друзі), «fools» (дурні)». Венчурні інвестиції виникли та закріпились як окремі напрям інвестиційного бізнесу у США. Їх розвиток припадає на середину ХХ ст. [7].

Принципова відмінність венчурного капіталу від традиційного кредитування полягає

Таблиця 1

Аналіз ДЦЕП за джерелами фінансування

Назва Державної екологічної цільової програми	Факт виконання, % від запланованого				
	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 р.					
Державний бюджет	–	–	75,2	73,6	65,1
Місцевий бюджет	–	–	61,5	60,3	64,0
Інші кошти	–	–	49,7	50,2	51,3
Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 рр.					
Державний бюджет	89	42	32,6	–	–
Місцевий бюджет	–	–	–	25,0	23,0
Інші кошти	–	–	–	–	–
Загальнодержавна програма розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 р.					
Державний бюджет	59	78,8	17	15,4	42,3
Місцевий бюджет	–	–	–	–	–
Інші кошти	–	52,7	32,6	35,8	39,0

Джерело: побудовано автором за даними [6]

в тому, що його переважно інвестують в ідею, проект з підвищеним рівнем ризику. Адресатами венчурного капіталу виступають венчурні фірми, які не зобов'язані виплачувати відсотки і повертати отримані суми. Фінансовий інтерес інвестора задовольняється правами на всі запатентовані новації та безпатентні ноу-хау, а також прибуток від реалізації наукових технічних розробок [8]. Можливим є й інший підхід: венчурні компанії вкладають капітал у підприємства, акції яких повністю розподілені між акціонерами, але ще не котируються на біржі. Інвестиції спрямовуються в зареєстрований капітал в обмін на частку чи весь пакет акцій, або ж надаються у формі інвестиційного кредиту на термін від 3 до 7 років. Відсоткова ставка за такими кредитами може бути відсутня або бути дуже низькою. За умови успішного ведення бізнесу компанії через певний проміжок часу попит і ціна на акції зростають, інвестори продають свої акції та повертають вкладені в проект кошти, отримують прибуток (з урахуванням поточних витрат на управління фондом і премії венчурному менеджеру). Якщо ж проект невдалий, а такий результат заздалегідь дуже часто виключити неможливо, інвестор може отримати тільки частину активів цієї фірми пропорційно його частці в зареєстрованому капіталі.

З метою зменшення ризику найбільш поширеною є комбінована форма венчурного інвестування: частина коштів надається у формі інвестиційного кредиту, інша частина вноситься в акціонерний капітал.

Існують два напрями венчурного інвестування: фінансування реструктурування компанії шляхом викупу власним або стороннім менеджментом; інвестиції в нові технологічно-орієнтовані компанії, які швидко розвиваються.

Організаційна структура ринку венчурного капіталу складається з формального (інституційного) і неформального секторів. Інституційний сектор представлений переважно венчурними фондами, які об'єднують фінансові ресурси

інвесторів – державних і недержавних пенсійних фондів, корпорацій, благодійних фондів та приватних осіб. До інституційного сектору відносяться також спеціальні підрозділи чи дочірні підприємства нефінансових промислових корпорацій або комерційних банків.

Неформальна частина ринку венчурного капіталу представлена індивідуальними інвесторами, яких називають «бізнес-ангелами». Венчурний капітал, що надається «бізнес-ангелами», іноді називають «терплячим капіталом», оскільки інвестори не вимагають виплати відсотків або дивідендів протягом всього інвестиційного періоду.

Ці складові ринку венчурного капіталу доповнюють одна одну та є взаємопов'язаними. Саме тому за умови успішного розвитку кожне підприємство, що отримує фінансування від «бізнес-ангела», має високі шанси отримати більш значні кошти в інституційних фондах ризикового капіталу. У США й багатьох європейських країнах «бізнес-ангели» діють досить активно. Дуже часто обсяги інвестицій неформального сектору венчурного капіталу в кілька разів перевищують обсяги інвестицій формального.

Отримання очікуваної віддачі від інвестицій, відносна економічна результативність, а також входження у склад акціонерів-власників через купівлю пакета акцій товариства – це основні вимоги, які характеризують венчурні фонди.

Серед основних переваг використання венчурного капіталу слід зазначити те, що венчурні інвестори:

- проводять фінансування на довгостроковий термін;
- не вимагають у суб'єктів господарювання ліквідну заставу;
- не змінюють розмір прибутковості за весь час розвитку компанії;
- не вимагають щорічних чи щоквартальних виплат (“cashflow”) за відсотками, що є неодмінною вимогою банків;
- весь фінансовий ризик невдачі приймають на себе;

Таблиця 2

**Частка інвестиційного та венчурного капіталу в інвестиціях,
спрямованих у сферу охорони НПС у розвинених європейських країнах та Україні, 2016 р.**

Країна	Інвестиційний та венчурний капітал, млн. євро	Інвестиції, спрямовані в екологічну сферу за рахунок інвестиційних та венчурних капіталів, млн. євро	Відсоток інвестицій, спрямованих в екологічну сферу від загальної суми інвестиційного та венчурного капіталу, %
Великобританія	3 566	320	9
Франція	2 370	240	10
Німеччина	1 789	157	9
Італія	1 225	26	2
Данія	2 499	375	15
Нідерланди	538	43	8
Україна	88	0	0

Джерело: складено автором за даними [12]

– не вимагають страхувати свої ризики та активно допомагають новій компанії консультантами, діловими зв'язками і досвідом;

– не тиснуть і не здійснюють прискіпливий контроль за витрачанням коштів;

– із засновниками компанії стають добровільними діловими партнерами, а тому не можуть оголосити підприємство банкрутом і подати позовну заяву до суду, навіть якщо вона не виконує взяті на себе зобов'язання в строк або перспективи розвитку компанії стають несприятливими [9; 10, с. 106–107; 11, с. 128–129].

Зарубіжний досвід також підтверджує важливу роль венчурного та інвестиційного капіталу в фінансуванні Державних цільових екологічних програм (табл. 2).

В 2014 р. в Україні було започатковано діяльність UVCA (Українська асоціація венчурного капіталу та прямих інвестицій), що набула членства в EVCA (Європейська венчурна асоціація), UAngel (Українська асоціація бізнес-ангелів).

Висновки. Вдосконалення функціонування чинної системи фінансування відтворення природних ресурсів в Україні, зокрема за рахунок формування цільових екологічних фондів, має велике економіко-екологічне значення. Згідно з даними Української Асоціації венчурного капіталу та прямих інвестицій сьогодні в Україні працює понад 900 інститутів спільного інвестування. Частково їх капітал може інвестуватись в екотехнології, природні ресурси та екологічно орієнтовані підприємства, високі технології.

Отже, венчурний капітал має стати альтернативним джерелом фінансування Державних цільових екологічних програм в Україні.

Серед факторів, що негативно впливають на розвиток венчурного фінансування в Україні, слід назвати такі: платоспроможні приватні інвестори віддають перевагу інвестуванню коштів у менш ризикові проекти; відсутність достатньої кількості підготовлених кадрів і досвіду у сфері венчурної діяльності; недосконалі нормативно-правова база; відсутність ринку вільного приватного капіталу; недостатній розвиток фондового ринку.

Подолання вищезазначених негативних тенденцій з метою покращення інвестиційно-

го клімату в Україні і забезпечення переходу розвитку економіки з використанням інновацій вимагає, з одного боку, змін в організації як науково-дослідної, так і дослідно-конструкторської діяльності, а з іншого – збільшення витрат на науку і нові технології до рівня визнаного у світі оптимальним для країн, які є успішними у цьому відношенні (3,0–3,5% ВВП).

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- Новицька О.В. Альтернативні джерела фінансування державних цільових екологічних програм в Україні / О. В. Новицька // Ефективна економіка. – 2015. – № 11. – С. 297–302.
- Данилко С.В. Система фінансування розвитку природно-заповідного фонду України: статистичний аналіз / С.В. Данилко // Вісник ЖДТУ. – 2008. – № 1. – С. 251–256.
- Кернична А.С. Державне управління в екологічній сфері в аспекті фінансування природоохоронних заходів на регіональному рівні (на прикладі Івано-франківської області) / А.С. Кернична. // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2013. – № 9. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2013_9_10.
- Хлобистов Є.В. Приватні екологічні фонди: зарубіжний досвід і можливості для України / Є.В. Хлобистов, В.М. Колмакова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ecos.kiev.ua/news/view/319>.
- Офіційний веб-сайт Департаменту екології та охорони природних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.menr.gov.ua/protection/protection5/261-zvity-pro-yukonannya-derzhavnykh-tsilovykh-program>.
- На нас наступають електронні відходи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://7d.rv.ua/2012/10/11/на-нас-наступають-електронні-відходи>.
- Коніна М.О. Особливості венчурного інвестування в Україні / М.О. Коніна, К.О. Тузова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.inter-nauka.com/ua/issues/?author=1328>.
- Бутко М.В. Венчурне фінансування як механізм задіяння інноваційного потенціалу підприємницького середовища регіону / М.В. Бутко, О.М. Попело // Економіст. – 2014. – № 3. – С. 20–22.
- Отличия венчурного финансирования от банковского кредита [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://bishelp.ru/gde_dengi/vench/obshee/otl4ia_venchur.php.
- Маслов М.П. Место венчурного капитала в системе источников финансирования инвестиций / М.П. Маслов // Сборник научных трудов НГТУ. – 2006. – № 3 (45). – С. 103–108.

11. Любова Т.Г. Экологически ориентированный венчурный капитал / Т.Г. Любова // Вестник ЧГУ. – 2004. – № 1 (6). – С. 127–137.
12. Yearbook 2016 – Europe&Country_tables / Private Equity and Venture Capital Investing in Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.evca.eu>.
5. Department ekolohii ta okhorony pryrodnykh resursiv (2017), Ofitsiyni veb-sait Departamentu ekolohii ta okhorony pryrodnykh resursiv, available at : <http://www.menr.gov.ua/protection/protection5/261-zvity-pro-vykonannia-derzhavnykh-tsilovykh-prohram> (accessed 27 July 2017).
6. "Na nas nastupaiut elektronni vidkhody", [Online], available at: <http://7d.rv.ua/2012/10/11/na-nas-nastupaiut-elektronni-vidkhody>.
7. Konina M.O. and Tuzova K.O. (2016), "Osoblyvosti venchurnoho investuvannia v Ukraini", available at : <http://www.inter-nauka.com/ua/issues/?author=1328> (accessed 27 July 2017).
8. Butko M.V. and Popelo O.M. (2014), "Venchurne finansuvannia yak mekhanizm zadiannia innovatsiinoho potentsialu pidpriemnytskoho seredovyscha rehionu", *Ekonomist*, vol. 3, pp. 20–22.
9. "Otlichija venchurnogo finansirovanija ot bankovskogo kredita", [Online], available at: http://bishelp.ru/gde_dengi/vench/obshee/otli4ia_venchur.php.
10. Maslov M.P. (2006), "Mesto venchurnogo kapitala v sisteme istochnikov finansirovanija investicij", *Sbornik nauchnykh trudov NGTU*, vol. 3 (45), pp. 103–108.
11. Ljubova T.G. (2004), "Jekologicheski-orientirovannyj venchurnyj kapital", *VestnikChGU*, vol. 1 (6), pp. 127–137.
12. Yearbook 2016 – Europe&Country_tables / Private Equity and Venture Capital Investing in Europe, [Online], available at: <http://www.evca.eu>. –Title from the screen.

REFERENCES:

1. Novytska O.V. (2015), "Alternatyvni dzherela finansuvannia derzhavnykh tsilovykh ekolohichny khprohram v Ukraini", *Efektivna ekonomika*, vol. 11, pp. 297–302.
2. Danylo S.V. (2008), "Systema finansuvannia rozvytku pryrodno – zapovidnoho fondu Ukrainy: statystychnyi analiz", *VisnykZhDTU*, vol. 1, pp. 251– 256.
3. Kernychna A.Ie. (2013), "Derzhavne upravlinnia v ekolohichnii sferi v aspekti finansuvannia pryrodookhoronnykh zakhodiv na rehionalnomu rivni (na prykladi ivano-frankivskoio blasti)", available at : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2013_9_10 (accessed 24 July 2017).
4. Khlobystov Ie.V. and Kolmakova V.M (2016), "Pryvatni ekolohichni fondy: zarubizhnyi dosvid i mozhlyvosti dlia Ukrainy", available at : <http://ecos.kiev.ua/news/view/319> (accessed 24 July 2017).

Skopova O.S.

*Postgraduate Student at Department of Finance,
Sumy National Agrarian University*

FORMATION OF ENVIRONMENTAL FUNDS WITH VENTURE FINANCING

The effectiveness of the policy in the environmental sphere is directly dependent on the volume and effectiveness of funding for the reproduction of natural resources, as evidenced by foreign experience. In order to improve the environmental situation in Ukraine as a whole and in the Sumy region in particular, it is necessary to increase the amount of investments and current expenditures on environmental protection by almost 12 times. At that, the time step of the impact is 2 years.

The purpose of the article is to study the scientific and practical aspects of the formation of environmental funds with the use of venture financing.

Environmental funds are the most effective of economic instruments aimed at the efficient and sustainable use of nature. These are financial institutions that accumulate funds for the purpose of their further use for the reproduction of natural resources. Their formation is due to the reduction of the cost of environmental protection measures from budgets of different levels and the deterioration of the environmental situation through systematic anthropogenic impact.

Foreign experience shows that environmental funds are a significant addition to the budget financing of environmental protection measures. For example, in economically developed countries such as the USA, the Netherlands or France and the less developed, the Czech Republic, Hungary, the Russian Federation, Poland, Bulgaria, Slovakia, and Estonia, there are environmental funds of different nature and range. But at the same time, their main difference from similar Ukrainian funds is independence from the state budget and legal status.

Venture capital is one of the oldest types of capital. Its fundamental difference from traditional lending is that it mainly invests in the idea, a project with an increased risk profile. Venture capital vendors are venture capital firms that are not required to pay interest and return amounts received.

Improvement of the functioning of the system of financing the reproduction of natural resources in Ukraine, including through the formation of targeted environmental funds, have a great economic and environmental significance. According to the Ukrainian Association of Venture Capital and Direct Investments, there are currently more than 900 institutions of collective investment in Ukraine. A part of their capital can be invested in environmental technologies, natural resources and environmentally-oriented enterprises, high technologies.

Consequently, venture capital should be an alternative source of funding for the State Target Ecological Programs in Ukraine.